

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **P. Š.**, bývajúcej v K., zastúpenej B. so sídlom v B., proti odporkyňi **S.**, so sídlom v B., zastúpenej JUDr. R. K., advokátom v P., **o zaplatenie 123,85 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp.zn. 10 C 103/2010, o dovolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 25. októbra 2011, sp.zn. 5 Co 450/2011, takto

r o z h d o l :

Dovolanie odporkyne **o d m i e t a .**

Odporkyňa je povinná zaplatiť navrhovateľke trovy právneho zastúpenia dovolacieho konania v sume 29,07 € na účet B., G., do 3 dní.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava III rozsudkom z 1. júna 2011, č.k. 10 C 103/2010-115 uložil odporkyňi zaplatiť navrhovateľke 123,85 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % p.a. počnúc od 16.4.2010 až do zaplatenia ako aj trovy konania vo výške 143,96 €, tieto na účet X. vedený vo V., všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Rozhodnutie odôvodnil výsledkami vykonaného dokazovania, z ktorých vyvodil záver, že Zmluva o poskytovaní plnenia z Podporného fondu odporkyne je platným právnym úkonom a jej platnosť nebola ukončená výpoveďou zo strany odporkyne. Rozhodol tak aj s poukazom na to, že predmetnú zmluvu uzavretú medzi účastníkmi konania považoval za platnú aj vo vzťahu k Zákonu o bankách (§ 27 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z.). Takisto poukázal aj na samotný interný predpis odporkyne a to Štatút Podporného dôchodkového fondu odporkyne, ktorého účelom je slúžiť na podporu zabezpečenia životnej úrovne, ktorú pracovníci odporkyne dosiahli v čase svojej pracovnej aktivity, na ocenenie ich vernosti k odporkyňi, kvality ich práce a na podporu stabilizácie pracovníkov odporkyne, čo je aj v záujme samotnej odporkyne, ktorá plní svoje úlohy prostredníctvom svojich zamestnancov. Navrhovateľka pritom pre odporkyňu

pracovala 28 rokov. Táto skutočnosť vyplynula zo žiadosti o poskytnutie plnenia z podporného fondu odporkyne z 1. júla 1994.

Krajský súd v Bratislave, na odvolanie odporkyne, rozsudkom z 25. októbra 2011 sp.zn. 5 Co 450/2011 potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.) napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa. Odporkyňi uložil povinnosť zaplatiť náhradu trov odvolacieho konania vo výške 28,81 € spoločnosti B., do 3 dní. Odvolací súd po preskúmaní rozsudku okresného súdu dospel k záveru, že súd prvého stupňa dostatočne zistil skutkový stav veci, správne vyhodnotil vykonané dôkazy a tiež vec správne posúdil. V celom rozsahu sa stotožnil aj s odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podala odporkyňa dovolanie. Dovolanie odôvodnila tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p. (§ 241 ods. 2 písm.a/ O.s.p.), a to k vade podľa ustanovenia § 237 písm.f/ O.s.p. Odňatie možnosti konať pred súdom spočíva v tom, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil v súlade s § 157 ods. 2 O.s.p., keď sa nevysporiadal s prevažnou väčšinou námietok uvedených v odvolaní ako aj počas prvostupňového konania a nevykonal doplňujúce dokazovanie. Žiadala, aby dovolací súd zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Navrhovateľka vo svojom písomnom vyjadrení navrhla dovolanie odporkyne zamietnuť. Dovolanie považovala za bezdôvodné a celú argumentáciu odporkyne za účelovú.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania má dovolanie osobitné postavenie. Ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno úspešne napadnúť (len) právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, nie však v každom prípade, ale iba ak podanie dovolania pripúšťa zákon.

Zmyslom dovolania je preskúmanie napadnutého rozhodnutia – v prípadoch stanovených zákonom – z hľadiska v zákone určených dovolacích dôvodov a dosiahnutie

nápravy tam, kde rozhodnutie napadnuté dovolaním nemôže obstáť z aspektu opodstatnenosti v dovolaní uplatneného dovolacieho dôvodu. Dovolanie je v uvedenom vymedzení zároveň procesný prostriedok (nástroj), ktorým zákon vytvára účastníkovi konania procesnú možnosť, aby v prípadoch (a za podmienok) v zákone uvedených spochybnil opodstatneným uplatnením dovolacieho dôvodu správnosť konania alebo rozhodovania odvolacieho súdu a dosiahol nápravu väd alebo nesprávností napadnutého rozhodnutia.

Mimoriadna povaha dovolania v rámci systému opravných prostriedkov sa prejavuje aj v tom, že účastník konania nemôže úspešne podať dovolanie z akéhokoľvek dôvodu, ale len z dôvodu uvedeného v zákone. Občiansky súdny poriadok upravuje tri samostatné dovolacie dôvody. Podľa ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. dovolanie možno odôvodniť len tým, že : a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v ustanovení § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Treba dodať, že dovolací súd je viazaný uplatneným dovolacím dôvodom, vrátane toho, ako ho dovolateľ obsahovo vymedzil; dovolacie dôvody neposudzuje podľa toho, ako ich označil dovolateľ, ale podľa ich obsahu. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a nemožno sa ním úspešne domáhať revízie skutkových zistení súdov nižších stupňov ani výsledkov nimi vykonaného dokazovania; dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie.

V prejednávanvej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. V zmysle ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné aj proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Dovolanie je tiež prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.).

Dovoláním odporkyne je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky rozsudkov uvedených v ustanovení § 238 ods. 1, 2, 3 O.s.p., proti ktorým je dovolanie prípustné; prípustnosť jej dovolania preto z tohto ustanovenia nevyplýva.

Je treba (pre úplnosť) ešte poznamenať, že aj v prípade, že by išlo o zmeňujúce rozhodnutie odvolacieho súdu alebo ak by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania podľa § 238 ods. 3 O.s.p., prípustnosť dovolania by bola vylúčená a to podľa § 238 ods. 5 O.s.p.; odvolací súd totiž rozhodol o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy.

Podľa § 238 ods. 5 O.s.p. dovolanie nie je prípustné ani vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo pohľadávky sa neprihliada. Na určenie minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania návrhu na prvostupňovom súde.

Predmetom dovolacieho konania je peňažné plnenie vo výške 123,85 €. Táto suma neprevyšuje trojnásobok minimálnej mzdy platnej v deň podania žaloby na súde. Dňa 18. mája 2010, kedy došlo k podaniu žaloby na súde prvého stupňa, bola totiž minimálna mzda 307,70 € (porovnaj § 2 ods. 1 písm. b/ zákona č. 90/1996 Z.z. o minimálnej mzde v znení neskorších predpisov), jej trojnásobok predstavuje sumu 923,10 €.

Dovolanie odporkyne by vzhľadom na uvedený záver (zistenie) bolo procesne prípustné, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. O vadu tejto povahy ide, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba zdôrazniť, že ustanovenie § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania; ak v konaní došlo k procesnej vade vymenovanej v tomto ustanovení, možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutie, proti ktorému inak dovolanie nie je prípustné.

So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p., ktoré ukladá dovolaciemu súdu povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných vád uvedených v § 237 O.s.p., dovolací súd sa neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa komplexne zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 písm.a/ až g/ O.s.p. Existencia ani jednej z uvedených vád však dovolacím súdom v konaní zistená nebola.

Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestanným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch, alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Výklad opodstatnenosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku má obsahovať odôvodnenie rozsudku. Účelom odôvodnenia je predovšetkým doložiť správnosť rozsudku; zároveň je aj prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutia. Citované ustanovenie § 157 ods. 2 O.s.p. dáva súdom dostatočný návod na to, aké má byť odôvodnenie rozsudku.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Judikatúra tohto súdu však nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení

rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (porovnaj *Georgiadis c. Grécko* z 29. mája 1997, *Higgins c. Francúzsko* z 19. februára 1998).

Rovnako Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (porovnaj uznesenie z 3. júla 2003 sp.zn. IV. ÚS 115/03).

Dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že prvostupňový ako aj odvolací súd náležite odôvodnili svoje rozhodnutia. Súd prvého stupňa zrozumiteľne uviedol dôvody, pre ktoré žalobe čiastočne vyhovel a prečo ju vo zvyšku zamietol. Odvolací súd sa stotožnil so skutkovými i právnymi závermi súdu prvého stupňa a v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. v plnom rozsahu aj s odôvodnením tohto rozsudku, takže sa obmedzil už len na skonštatovanie správnosti napadnutej časti rozhodnutia. Z odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu nevyplýva jednostrannosť ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na uvedené skutočnosti dospel k záveru, že skutkové a právne závery odvolacieho súdu nadväzujúce, resp. osvojujúce si dôvody rozsudku súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako celok spĺňa parametre zákona na odôvodnenie rozsudku (§ 157 ods. 2 O.s.p.). Samotná skutočnosť, že dovolateľka sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. sp.zn. I. ÚS 188/06).

Odporkyňa v podanom dovolaní namietala, že súdy nižších stupňov neúplne a nedostatočne zistili skutkový stav, keď nevykonávali žiadne ňou navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Takýmto postupom súdu došlo k odňatiu jej možnosti konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm.f/ O.s.p.

Podľa ustálenej súdnej praxe nevykonaním dôkazov navrhnutých účastníkom konania nie je postupom, ktorým by súd odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom (napr.

R 37/1993). Odporkyni ako účastníčke konania nebola preto nesprávnym procesným postupom súdu v zmysle ustanovenia § 237 písm.f/ O.s.p. na pojednávaní pred súdmi nižších stupňov odňatá možnosť konať pred súdom.

Na námietku dovolateľky spochybňujúcu správnosť zistenia skutkových záverov nižších súdov, či nedostatočné zistenie skutkového stavu veci – v tomto smere bol najvyšší súd viazaný ako rozsahom tak i obsahom podaného dovolania – možno uviesť len to, že v zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. dôvodom dovolania nemôže byť samo osebe nesprávne skutkové zistenie. Dovolanie totiž nie je „ďalším“ odvolaním, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm.a/ a b/ O.s.p.) a hmotnoprávných (§ 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p.) väd. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať ako revízie skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa, tak ani prieskumom nimi vykonaného dokazovania.

Ťažisko dokazovania je totiž v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery je oprávnený dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonávať dokazovanie (§ 213 O.s.p.). Dovolací súd nie je všeobecnou tret'ou inštanciou, v ktorej by mohol preskúmať akékoľvek rozhodnutie súdu druhého stupňa. Preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to ani v súvislosti s právnym posúdením veci, nemôže dovolací súd už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože – na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu – nemá možnosť podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní tieto dôkazy sám vykonávať, ako je zrejmé z obmedzeného rozsahu dokazovania v dovolacom konaní podľa ustanovenia § 243a ods. 2, in fine O.s.p. (arg. „dokazovanie však nevykonáva“).

Pokiaľ ide o námietky uvedené v dovolaní odporkyne spočívajúce v nesprávnom právnom posúdení veci, tieto by bolo možné preskúmať len v tom prípade, ak by bolo dovolanie prípustné. Dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p., ak by bol daný, sám osebe ale nezakladá prípustnosť dovolania, preto sa dovolací súd týmito námietkami nezaoberal.

Nakoľko prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodiť z ustanovení § 238 O.s.p. a v dovolacom konaní nevyšlo najavo, že by konanie na súdoch nižších stupňov bolo postihnuté niektorou z väd uvedenou v § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odporkyne ako neprípustné odmietol (§ 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm.c/

O.s.p.). Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní úspešnej navrhovateľke vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti odporkyni, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.). Tieto pozostávajú z trov právneho zastúpenia, ktoré dovolací súd priznal za jeden úkon právnej pomoci (vyjadrenie k dovolaniu z 30.1.2012 č.l. 215-218 spisu), t.j. 16,60 € zvýšený o 20 % DPH 19,92 €, režijný paušál 7,63 € zvýšený o 20 % DPH 9,15 €, spolu vo výške 29,07 € (§ 10 ods. 1, § 14 ods. 1 písm.b/, § 16 ods. 3, § 18 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. marca 2012

JUDr. Martin Vladík, v.r.

predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová